

Řeka Sázava

Řeka Sázava pramení zhruba 1 km od Šindelného vrchu a spolu s dalšími menšími potoky napájí rybník Velké Dářko. Od výtoku z Velkého Dářka je již říčka nazývána Sázavou. Vodáci a trampové ji často nazývají Zlatá řeka, neboť barva vody má blízko ke zlaté, což způsobuje jílovitá půda. Celková délka řeky Sázavy je 225 km, ze kterých je 208,3 km sjízdných na sportovní lodí. Sázava se vlévá do Vltavy u Davle.

Řeka Sázava protéká geomorfologickými celky Křemešnická vrchovina a Hornosázavská pahorkatina. Posázaví má bohatou faunu, jejímiž typickými zástupci jsou vydra říční, mlok skvrnitý, kapr obecný či bolen dravý. Flóru zde zastupuje především olše lepkavá, vrba křehká, kozlík dvoudomý, devětsil bílý či prvosenka vyšší.

Mezi nejdůležitější přítoky řeky Sázavy patří Šlapanka (zleva), Sázavka (zprava), Želivka (zleva) a Blanice (zleva).

Důležité říční kilometry:

- Žďár nad Sázavou – 207,45 km, **Havlíčkův Brod – 166,9 km**, Světlá nad Sázavou – 144,1 km, Stvořidla – 139 km, Ledec nad Sázavou – 129,6 km, Zruč nad Sázavou – 105,2 km, Český Šternberk – 75,45 km.

Ochrana přírody

Sázava protéká mezi městy Světlá nad Sázavou a Ledec nad Sázavou přírodní rezervací Stvořidla, pro kterou jsou typické balvany rozestě v říčním korytě. Dále po toku je Posázaví zařazené do soustavy NATURA 2000, a to v úseku od Ledce nad Sázavou po Zruč nad Sázavou. Řeka Sázava se zde hluboce zařezává do údolí.

Havlíčkův Brod

Nejstarší doložitelná písemná zmínka o Havlíčkově Brodě je datována k roku 1256, kdy olomoucký biskup Bruno, v listině vydané v Litoměřicích 20. 10. 1256, řeší spor mezi opatem benediktinského kláštera ve Vilémově a brodským farářem, ohledně pravomocí nad okolními kostely. Z uvedeného vyplývá, že Brod doložen existoval v první polovině 13. století. Ize však s velkou **mirou pravděpodobnosti datovat** jeho počátek založení do století dvanáctého. Brod byl zpočátku malou slovanskou osadou.

Přeměna osady ve středověké město byla dána hornickými aktivitami v oblasti rozsáhlé těžby stříbra. Významnou zásluhu na přerodu osady v město mají Lichtenburkové, zejména Smil z Lichtenburka, který pověřil lokátora **k vytýčení rynku s parcelami pro domy i hlavní kostel. Od doby kralování Jana Lucemburského se Brod počíná spojovat s přídomkem Německý. Tento název mu přísluší až do května roku 1945, kdy je z vůle lidu přejmenován po svém slavném občanovi na Havlíčkův.**

Z bohaté historie města, od roku 1637 královského, zde zůstalo dochováno mnoho památek, například **Štáflova chalupa**, kašna s Tritonem či mariánský sloup.

V roce 2000 se na základě vědecké pozůstalosti Jára Cimrmana prokázalo, že Havlíčkův Brod je středem Evropy.

Památky a zajímavosti v místě

Mariánský sloup - Uprostřed náměstí stojí barokní mariánský sloup, zvaný také morový, se sochou Panny Marie na vrcholu se sochami patronů sv. Floriana, Jana Nepomuckého, **Ondřeje a Václava** na podstavci. Ve výklenku podstavce je soška svatě Rozálie Palermské, patronka lidu v boji proti moru. Morový sloup byl postaven v roce 1717, pravděpodobně architektem italského původu Giovanni Battistou Bullou.

Stamicův dům - Rohový dům na Havlíčkově náměstí s číslem popisným 160, původně zvaný Rejnovský. Držitelem tohoto renesančního domu z konce 16. století byl v 18. století městský varhaník Antonín Ignác Stamic, otec vynikajícího hudebníka Jana Václava Antonína Stamice, který se v Německém Brodě narodil roku 1717 a proslavil se jako houslista, kapelník a skladatel, zakladatel tzv. mannheimské instrumentální školy.

Kostel Nanebevzetí Panny Marie - Kostel Nanebevzetí Panny Marie tvoří dominantu města. Původně raně gotická stavba byla několikrát přestavěna. Barokní kopule byla nad ním vztyčena roku 1707. Součástí chrámu je mohutná čtyřboká čtyřpatrová věž s jedním z nejstarších zvonů v Čechách Vilémem, ulitým pravděpodobně kolem roku 1330. Další dva zvony nesou jména Václav a Barbora. Zajímavostí jsou kostelní staročeské hodiny se čtyřadvacetihodinovým ciferníkem. Veřejnosti přístupná je věž kostela, která poskytuje ojedinělou vyhlídku na město a okolí.

Štáflova chalupa - Ojedinelá ukázka stavení venkovského typu. Pozdně středověký dům čp. 2015, jehož nejstarší část je datována do 16. století, byl rekonstruován do původní podoby v roce 1999. V roubeném jádru stavby byla objevena starobylá dymná jizba s horním větracím otvorem pro odchod kouře (jedna z nejstarších dochovaných staveb, národní kulturní památka).

Socha Karla Havlíčka Borovského - Dominantou parku Budoucnost je socha Karla Havlíčka Borovského. Pochází z dílny akademického sochaře Bohumila Kafky z roku 1924. Za druhé světové války byl její osud ohrožen, když byla z města odvezena na příkaz okupační správy, ale podařilo se ji ukrýt. Po skončení války byla znovu vztyčena v parku u památníku padlých ve 2. světové válce a slavnostně odhalena v r. 1946 za přítomnosti prezidenta Edvarda Beneše.

Sportovní vyžití

Areál veřejných sportovišť Plovárenská - Areál nabízí bohaté sportovní vyžití pro všechny cílové skupiny. V areálu naleznete hřiště na basketbal, volejbal, dětské hřiště, venkovní šachy a stolní tenis, hřiště pro malou kopanou a další. Nejvíce využívaná je dráha pro in-line bruslaře a cyklisty. Cyklisté se dále mohou vydat po cyklotrase č. 19, známé také jako „Posázavská cyklotrasa“ do Okrouhlice, na Lipnici, do Světlé nad Sázavou a dále.

Veškeré informace o turistických cílech regionu, ubytování a dalších službách naleznete v Informačním centru, které se nachází na Havlíčkově náměstí, popřípadě na turistických webových stránkách <http://mic.muhb.cz/>.

Půjčovny lodí

Půjčovna lodí

Světlá nad Sázavou - Kadlečák, Ing. Jaroslav Šembera, e-mail: sembera@volny.cz, tel.: 733 511 858, výdej lodí po domluvě.

Možnosti táboření a občerstvení

Občerstvení u veřejného sportoviště Plovárenská - cca 200 m dále po proudu, od jara do podzimu otevřen kiosek s občerstvením

Služby: restaurace v obci **Umístění (popis):** na louce vpravo před mostem v Okrouhlici, tel.: 569 480 504

Občerstvení u fotbalového stadionu - cca 600 m dále po proudu, výstup na pravém břehu řeky

Hospoda Na Staré poště **Služby:** restaurace - tradiční kuchyně, možnost ubytování, sociální zařízení, hřiště na volejbal a tenis - cca 300 m od hospody **Umístění (popis):** Okrouhlice 4 naproti zámku, tel.: 606 474 424 e-mail: Kotera.Rostislav@seznam.cz

ř. km 153,1 - Nouzové tábořiště Okrouhlice **Další možnosti:** tábořiště bez pitné vody a WC

Jezy dále po řece

Jež v Havlíčkově Brodě - velice nebezpečný jež na říčním kilometru 161,7, přenášet vpravo, výška jezu 1,5 m, uprostřed jezu ostrov, pravá část nesjízdná - vakový jež, levá část síkmá.

Jež v Okrouhlici - není splavný, lze jej přenést. Z Okrouhlice je možné jít pěšky od řeky po zelené značce navštívit hrad a město Lipnici nad Sázavou (cca 7 km).

Jež v Dobré - zhruba po 2 km se dostáváme k jezu v obci Dobrá. Tento jež je díky dlouhému lodnímu válci poměrně nebezpečný, lepší je lodě přenést. Po několika peřejích se dostanete do Světlé nad Sázavou.

Jež ve Světlé nad Sázavou - mělčiny pod jezem, dlouhé přenášení vlevo i vpravo přes frekventovanou silnici až k sestupům za mostem (cca 250 m), za letních průtoků obvykle nesjízdný a za vysokých stavů vody se tvoří vodní válec.

Řeka Sázava

Řeka Sázava pramení zhruba 1 km od Šindelného vrchu a spolu s dalšími menšími potoky napájí rybník Velké Dářko. Od výtoku z Velkého Dářka je již říčka nazývána Sázavou. Vodáci a trampové ji často nazývají Zlatá řeka, neboť barva vody má blízko ke zlaté, což způsobuje jílovitá půda. Celková délka řeky Sázavy je 225 km, ze kterých je 208,3 km sjízdných na sportovní lodi. Sázava se vlévá do Vltavy u Davle. Řeka Sázava protéká geomorfologickými celky Křemešnická vrchovina a Hornosázavská pahorkatina. Posázaví má bohatou faunu, jejímiž typickými zástupci jsou vydra říční, mlok skvrnitý, kapr obecný či bolen dravý. Flóru zde zastupuje především olše lepkavá, vrba křehká, kozlík dvoudomý, devěsíl bílý či prvosienka vyšší.

Mezi nejdůležitější přítoky řeky Sázavy patří Šlapanka (zleva), Sázavka (zprava), Želivka (zleva) a Blanice (zleva).

Důležité říční kilometry:

– Žďár nad Sázavou – 207,45 km, **Havlíčkův Brod – 166,9 km**, Světlá nad Sázavou – 144,1 km, Stvořidla – 139 km, Ledec nad Sázavou – 129,6 km, Zruč nad Sázavou – 105,2 km, Český Šternberk – 75,45 km.

Ochrana přírody

Sázava protéká mezi městy Světlá nad Sázavou a Ledec nad Sázavou přírodní rezervací Stvořidla, pro kterou jsou typické balvany rozestě v říčním korytě. Dále po toku je Posázaví zařazené do soustavy NATURA 2000, a to v úseku od Ledce nad Sázavou po Zruč nad Sázavou. Řeka Sázava se zde hluboce zařezává do údolí.

Havlíčkův Brod

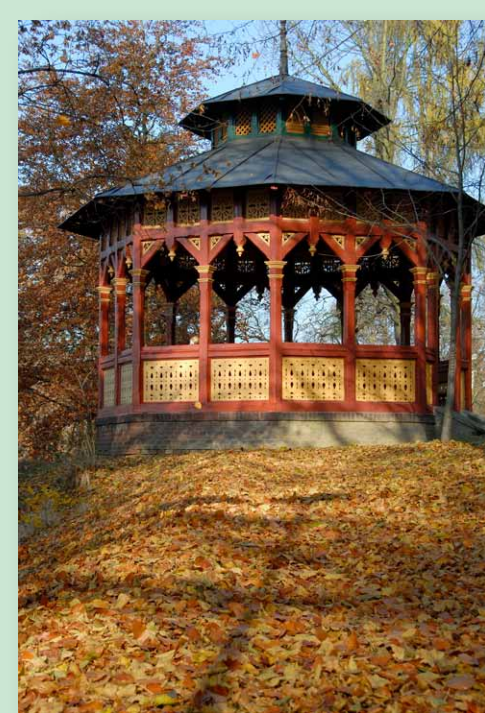
Nejstarší doložitelná písemná zmínka o Havlíčkově Brodě je datována k roku 1256. Brod byl zpočátku malou slovanskou osadou, situovanou při brodišti na Sázavě, v trase frekventované Haberské stezky, která spojovala Moravu s českým územím, resp. s Prahou.

Přeměna osady ve středověké město byla dána hornickými aktivitami v oblasti rozsáhlé těžby stříbra. Významnou zásluhu na přerodu osady v město mají Lichtenburkové, zejména Smil z Lichtenburka, který pověřil lokátora k **vytýčení rynku s parcelami pro domy i hlavní kostel. Od doby kralování Jana Lucemburského se Brod počíná spojovat s předměstím Německý. Tento název mu přísluší až do května roku 1945, kdy je z vůle lidu přejmenován po svém slavném občanovi na Havlíčkův.**

Z bohaté historie města, od roku 1637 královského, zde zůstalo dochováno mnoho památek. Střed města je od roku 1990 vyhlášen **městskou památkovou zónou. Městské hrady s baštami, středověká Štáflova chalupa** (Národní kulturní památka, částečně z 16. století), kašna s **Tritonem, mariánský sloup** a nebo nejstarší funkční český zvon Vilém jsou jen náznakem historického bohatství, které zve návštěvníky města prohlídkou.

Klášteřínský kostel byl vybudován v letech 1679-1696. Od roku 1725 je doplněn k severní stěně přístavbou Božího hrobu. V kostele jsou soustředěny movité barokní památky včetně soch **Ignáce Rohrbacha** nebo originály soch z mariánského sloupu.

Park Budoucnost - Městské sady založené roku 1889 jsou významným prostorem určeným pro městskou rekreaci. Osou parku je údolí s tokem Cihlářského potoka s kaskádou deseti rybníků. V parku se nachází řada vzácných okrasných dřevin, památníků a drobných staveb. Po stezkách je možno pěšky či na kole projít proti proudu cihlářského potoka (4 km) do navazujícího lesoparku nazývaném „Vlkovsko“ a následně do volné přírody. Park Budoucnost se sousedním Vlkovskem jsou situovány na úctyhodné ploše 76 ha.

Nová radnice - Původně Stará rychta pochází ze 13. století, úpravy jsou z konce 15. století a novobarokní průčelí z roku 1913. Dům patřil odedávna k domům právovůlečným, městský pivovar se při něm připomíná od první poloviny 16. století do roku 1836. V 17. – 18. století nesl dům s hostincem název „U Zlatého jelena“, v 18. – 19. století „kasárna“, protože byl sídlem vojenské posádky. Roku 1891 byla budova přestavěna pseudobarokně a proměněna na radnici. Za pozornost stojí v přízemí valeně sklenutá síň s centrálním sloupem zvýrazněná lunetami.

Kostel sv. Vojtěcha je možná nejstarší sakrální stavbou na území města. Dnešní renesanční úprava vycházející z pozdně gotické stavby. Kolem kostela se nachází starý hřbitov do kterého se vstupuje renesanční bránou z r. 1617.

Kašna se sochou Tritona - Kamenná kašna se sochou Tritóna, držícího na hlavě velkou kamennou mísu s delfínem, je patrně dílem jihlavského sochaře J. V. Prchala ze sklonku 18. století. Podle pověsti musel kašnu postavit na vlastní náklady místní pekař Koudela z trestu za nedodržení stanovené velikosti a kvality pečiva.

Veškeré informace o turistických cílech regionu, ubytování a dalších službách naleznete v Informačním centru, které se nachází na Havlíčkově náměstí, popřípadě na turistických webových stránkách <http://mic.muhb.cz/>.

Památky a zajímavosti v místě

Stará radnice - Renesanční budova č.p. 87 stojí na třech parcelách původních gotických domů. Současnou podobu získala po požáru v roce 1662. V suterénu objektu je část středověkého podzemí upravena v restauraci. Ozdobou širokého renesančního štítu je výklenek s Brodskou smrtí – dle pověsti se jedná o kostru zrádného hlásného, který byl občanem ukamenován za snahu vydat město nepřítelům. Stará radnice je sídlem Krajské knihovny.

Havlíčkův dům - Původní pozdně gotická stavba na náměstí byla renesančně přestavěna v 16. stol. a v roce 1871 arch. Františkem Schmoranzem novogoticky upravená. Objekt byl ve vlastnictví rodiny Havlíků v letech 1832 až 1880. Z tohoto domu byl v noci 16. prosince 1851 odvezen Karel Havlíček do tyrolského Brixenu. V současné době je v domě sídlo muzea s expozicí vězanou na život Karla Havlíčka Borovského nejen v Německém Brodě.

Půjčovny lodí

Půjčovna lodí

Světlá nad Sázavou - Kadlečák, Ing. Jaroslav Šembera, e-mail: sembera@volny.cz, tel.: 733 511 858, výdej lodí po domluvě.

Možnosti táboření a občerstvení

ř. km 153,1 - Nouzové tábořiště Okrouhlice

Další možnosti: tábořiště bez pitné vody a WC
Služby: restaurace v obci
Umístění (popis): na louce vpravo před mostem v Okrouhlici, tel.: 569 480 504

Hospoda Na Staré poště

Služby: restaurace - tradiční kuchyně, možnost ubytování, sociální zařízení, hřiště na volejbal a tenis - cca 300 m od hospody
Umístění (popis): Okrouhlice 4 naproti zámku, tel.: 606 474 424 e-mail: Kotera.Rostislav@seznam.cz

Jezy dále po řece

Jež v Havlíčkově Brodě - velice nebezpečný jež na říčním kilometru 161,7, přenášet vpravo, výška jezu 1,5 m, uprostřed jezu ostrov, pravá část nesjízdňná - vakový jež, levá část šikmá.

Jež v Okrouhlici - není splavný, lze jej přenést. Z Okrouhlice je možné jít pěšky od řeky po zelené značce navštívit hrad a město Lipnici nad Sázavou (cca 7 km).

Jež v Dobré - zhruba po 2 km se dostáváme k jezu v obci Dobrá. Tento jež je díky dlouhému lodnímu válci poměrně nebezpečný, lepší je lodě přenést. Po několika peřejích se dostanete do Světlé nad Sázavou.

Jež ve Světlé nad Sázavou - mělčiny pod jezem, dlouhé přenášení vlevo i vpravo přes frekventovanou silnici až k sestupům za mostem (cca 250 m), za letních průtoků obvykle nesjízdňná a za vysokých stavů vody se tvoří vodní válec.

